

Bài 2 Tập hợp số tự nhiên. Ghi số tự nhiên

I. Mục tiêu

1. Kiến thức kĩ năng:

- Phân biệt được hai tập hợp $\mathbb{N}$ và $\mathbb{N}^*$.
- Nhận biết được giá trị của mỗi chữ số theo vị trí trong một số tự nhiên biểu diễn ở hệ thập phân.
- Biểu diễn được số tự nhiên trong phạm vi 30 bằng cách sử dụng chữ số La Mã.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học; mô hình hoá toán học; sử dụng công cụ, phương tiện học toán.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống.

II. Một số chú ý

1. Trọng tâm của bài là HS hiểu về quan hệ thứ tự của tập hợp số tự nhiên, giá trị của chữ số theo vị trí của nó trong một số cho trước, biểu diễn được số tự nhiên trong phạm vi 30 bằng cách sử dụng số La Mã.

2. GV có thể giới thiệu thêm về những hiểu biết về văn hoá, thói quen sử dụng chữ số từ lịch sử.

III. Gợi ý các hoạt động cụ thể

1. Tập hợp N và N*

Cách 1: GV yêu cầu HS viết tập hợp số tự nhiên N và giới thiệu tập hợp N* (tập hợp N bỏ đi phần tử 0).

Cách 2: GV yêu cầu HS đọc đoạn giới thiệu về tập hợp N và N* trong SGK, trang 10.

- **Thực hành 1:** a) Trong tập hợp N có số 0, trong tập hợp N* không có số 0.
b) $C = \{1; 2; 3; 4; 5\}$.

2. Thứ tự trong tập hợp số tự nhiên

GV yêu cầu HS đọc hiểu nội dung mục này trong SGK và làm Thực hành 2.

- **Thực hành 2:** a) 17, 19, 21; b) 102, 101, 100, 99.

HĐKP:

So sánh a và 2020 trong những trường hợp sau:

- a) $a > 2021$; b) $a < 2000$.

GV hướng dẫn để HS so sánh:

- a) a lớn hơn 2021, 2021 lớn hơn 2020 vậy $a > 2020$;
- b) a nhỏ hơn 2000, 2000 < 2020 , vậy $a < 2020$.

- **Thực hành 3:** A gồm các phần tử 35, 30, 25, 20, 15, 10, 5, 0.

3. Ghi số tự nhiên

a) Hệ thập phân

GV có thể giới thiệu hoặc yêu cầu HS tự đọc hiểu nội dung mục này như đã trình bày trong SGK. Mục này nhằm giới thiệu thêm các số tự nhiên trên lớp triệu, đó là lớp tỉ.

Để dẫn nhập, GV có thể yêu cầu HS đọc và viết số sau bằng chữ (đã học ở lớp dưới):

107 463 847

(đọc và viết là: một trăm linh bảy triệu bốn trăm sáu mươi ba nghìn tám trăm bốn mươi bảy).

Đặt vấn đề: Số 2 107 463 857 sẽ đọc và viết bằng chữ như thế nào?

(đọc và viết là: hai tỉ một trăm linh bảy triệu bốn trăm sáu mươi ba nghìn tám trăm năm mươi bảy).

– **Thực hành 4:** GV có thể yêu cầu HS học theo nhóm, trao đổi và trả lời câu hỏi:

+ Số 2 023 có 4 chữ số. Theo thứ tự từ phải qua trái:

Chữ số 3 là chữ số hàng đơn vị,

Chữ số 2 tiếp theo là chữ số hàng chục,

Chữ số 0 là chữ số hàng trăm,

Chữ số 2 ngoài cùng là chữ số hàng nghìn.

+ Số 5 427 198 653 có 10 chữ số. Theo thứ tự từ phải qua trái:

Chữ số 3 là chữ số hàng đơn vị,

Chữ số 5 tiếp theo là chữ số hàng chục,

Chữ số 6 là chữ số hàng trăm,

Chữ số 8 là chữ số hàng nghìn,

Chữ số 9 là chữ số hàng chục nghìn,

Chữ số 1 là chữ số hàng trăm nghìn,

Chữ số 7 là chữ số hàng triệu,

Chữ số 2 là chữ số hàng chục triệu,

Chữ số 4 là chữ số hàng trăm triệu,

Chữ số 5 ngoài cùng là chữ số hàng tỉ.

GV yêu cầu HS đọc tiếp nội dung SGK viết về cấu tạo thập phân của một số (trang 11).

– **Thực hành 5:** HS làm ra vở nháp:

a) $345 = 3 \times 100 + 4 \times 10 + 5$; $2021 = 2 \times 1000 + 0 \times 100 + 2 \times 10 + 1$.

b) Số 962 089 84 đọc là: chín mươi sáu triệu hai trăm linh tám nghìn chín trăm tám mươi bốn.

Số này có 8 chữ số; Số triệu là 96; Số trăm là 962 089.

Chú ý: Số triệu khác với chữ số hàng triệu; số trăm khác với chữ số hàng trăm, ...

b) Hệ La Mã

GV yêu cầu HS đọc hiểu nội dung mục này trong SGK và làm thực hành 6.

– **Thực hành 6:**

Số La Mã	XII	XX	XXII	XVII	XXX	XXVI	XXVIII	XXIV
Giá trị tương ứng trong hệ thập phân	12	20	22	17	30	26	28	24

IV. Hướng dẫn giải các bài tập

1. a) $15 \in \mathbb{N}$; b) $10,5 \notin \mathbb{N}^*$; c) $\frac{7}{9} \notin \mathbb{N}$; d) $100 \in \mathbb{N}$.

2. Khẳng định c) đúng; khẳng định a), b) và d) là sai.

3. $2756 = 2 \times 1000 + 7 \times 100 + 5 \times 10 + 6$

$2053 = 2 \times 1000 + 0 \times 100 + 5 \times 10 + 3$.

4.

Số tự nhiên	27	14	19	29	16
Số La Mã	XXVII	XIV	XIX	XXIX	XVI